

INFORMATIENOTITIE RAAD

ZAAKNUMMER : 7337-2018 **GERELATEERDE ZAAK** : 6301-2018

B&W VERGADERING : 10 april 2018

ONDERWERP : Resultaat uitkering gemeentefonds maartcirculaire 2018

BEHANDELEND AMBTENAAR : Chris ten Have, Jan Koenjer

KENNIS TE NEMEN VAN

Het resultaat van de maartcirculaire 2018

INLEIDING

De maartcirculaire is een extra uitgebrachte circulaire mede vanwege de gemeenteraadsverkiezingen om de nieuw te vormen colleges op hoofdlijnen te informeren over de cijfermatige uitwerking van het Regeerakkoord en de programmastart van het interbestuurlijk programma (IBP). Momenteel vindt de voorjaarsbesluitvorming bij het Rijk plaats, waardoor informatie uit deze circulaire bijgesteld kan worden in latere circulaire. In de meicirculaire 2018 worden we hierover verder geïnformeerd. In deze notitie zitten dus diverse prognoses/ aannames, die nog bijgesteld kunnen worden.

Het Rijk stelt een ruim accres beschikbaar: €1,1 mld. in 2018 oplopend naar 5,4 mld. in 2022. Een belangrijk deel van dit accres, circa € 0,8 mld. in 2018 oplopend tot € 2,5 mld. in 2022 is al vertaald in voorgaande circulaire en opgenomen in de gemeentelijke begroting. Verder is een belangrijk deel van het accres ter dekking voor loon- en prijsontwikkeling en volumegroei inclusief sociaal domein. Daarnaast zijn er een aantal stelposten opgenomen, waarover we u in deze notitie informeren, die de budgettaire ruimte beperkt. Uit de accessen moeten, tezamen met de overige beschikbare dekkingsmiddelen, de opgaven en ambities voor de nieuwe bestuursperiode bekostigd worden. Denk daarbij, naast de gemeentelijke opgaven, aan de maatschappelijke opgaven opgenomen in het Interbestuurlijk programma.

In de bouwstenennotitie voor de collegeonderhandelingen hebben we op basis van een zeer globale aanname een indicatieve financiële ruimte in het accres afgegeven van € 0,7 mln. in 2018 oplopend tot € 2,4 mln. in 2022. Deze aanname was gebaseerd op berichtgeving van het rijk. Op basis van deze maartcirculaire en de hierin gemaakte prognoses/ aannames verwachten wij dat deze ruimte zich beperkt van -/- € 0,3 miljoen in 2018 oplopend naar € 0,9 miljoen in 2022. Deze beperktere

beschikbare financiële ruimte wordt veroorzaakt doordat circa de helft van het accres al is verwerkt in eerdere circulaire en in de gemeentelijke begroting alsmede door toenemende uitgaven aan de lastenzijde (zie het vervolg van deze notitie onder “kernboodschap”). Het betreft hier nog prognoses/aannames welke in komende circulaire nog bijgesteld kunnen worden.

Op 14 februari hebben het kabinet, VNG, IPO en Unie van Waterschappen een Interbestuurlijk Programma (IBP) getekend. Het IBP moet een nieuwe fase van interbestuurlijke samenwerking inluiden, gebaseerd op gezamenlijkheid en gelijkwaardigheid. De achterliggende gedachte is dat veel maatschappelijke opgaven zich niet op het werkterrein van één overheid bevinden en dat ze daarom ook niet door één overheid kunnen worden aangepakt. Het betreft een gezamenlijke agenda van een aantal urgente maatschappelijke opgaven die in de onderstaande tabel staan weergegeven.

	Opgave
Fysiek	 1. Samen aan de slag voor het klimaat
	 2. Toekomstbestendig wonen
	 3. Regionale economie als versneller
	 4. Naar een vitaal platteland
Sociaal	 5. Merkbaar beter in het sociaal domein
	 6. Nederland en Migrant goed voorbereid
	 7. Problematische schulden voorkomen en oplossen
Overkoepelend	 8. Goed openbaar bestuur in een veranderende samenleving
	 9. Passende financiële verhoudingen
	 10. Overkoepelende thema's

Het kabinet gaat verder met de normeringsmethodiek, beter bekend als ‘samen de trap op en af’, waarbij wijzigingen in de rijksuitgaven direct invloed hebben op de omvang van de algemene uitkering. De accessen (jaarlijkse toe- of afname van algemene uitkering) stijgen/dalen door toenemende/ afnemende rijksuitgaven. Daarnaast is er een verbreding van de basis voor de normeringssystematiek onder meer door toevoeging van de kaders Sociale Zekerheid en Zorg. Dit geeft een bredere basis en daarmee naar verwachting een stabielere ontwikkeling van het gemeentefonds.

Met het IBP akkoord en de daarmee stijgende accessen wordt een streep gezet onder de afspraken met het vorige kabinet. Dit betekent in hoofdlijnen dat de opschalings- en apparaatskorting blijft staan en dat de tekorten in het sociaal domein opgevangen moeten worden met de extra accessen (zie verder ontwikkelingen sociaal domein).

KERNBOODSCHAP

“ Hogere accessen, maar reken je niet te rijk”

In onderstaande tabel (zie volgende pagina) zijn de ontwikkelingen van de Algemene Uitkering voor Raalte weergegeven en de onttrekkingen die hieruit bekostigd moeten worden. Dit is op basis van de nu bekende informatie. Aan de batenkant is er circa € 400.000 in 2018 oplopend tot circa € 4,4 miljoen in 2022. Uit deze middelen worden een aantal onttrekkingen gedaan, die hieronder toegelicht zijn. De budgettaire ruimte die beschikbaar is voor de IBP en eigen gemeentelijke uitgaven is circa -/ € 0,3 miljoen in 2018 oplopend naar € 0,9 miljoen in 2022.

Resultaat algemene uitkering (exclusief integratie uitkering sociaal domein)					
	jaar 2018	jaar 2019	jaar 2020	jaar 2021	jaar 2022
Maartcirculaire 2018 (exclusief sociaal domein)	€ 32.490.000	€ 33.621.000	€ 34.613.000	€ 35.274.000	€ 36.126.000
Correctie doortrekken bestaand beleid					€ 216.000
Begroting 2018 (meicirculaire 2017 na wijzigingen)	€ 32.086.000	€ 32.411.000	€ 32.544.000	€ 32.558.000	€ 32.342.000
Verschil zonder correctie verschuiving lopende en constante prijzen	€ 404.000	€ 1.210.000	€ 2.069.000	€ 2.716.000	€ 3.568.000
Toevoegingen					
Compensatie loon/prijsindexatie 2019 algemene uitkering		€ 858.000	€ 858.000	€ 858.000	€ 858.000
Totaal beschikbaar	€ 404.000	€ 2.068.000	€ 2.927.000	€ 3.574.000	€ 4.426.000
Onttrekkingen					
Loon- en prijsindexaties 2019		€ 1.130.000	€ 1.178.000	€ 1.178.000	€ 1.178.000
Volume groei Sociaal Domein			€ 300.000	€ 608.000	€ 931.000
Correctie BTW-Compensatiefonds (BCF)	€ 242.000	€ 370.000	€ 486.000	€ 604.000	€ 752.000
Effect onderuitputting Rijksuitgaven 2017 structureel	€ 143.000	€ 143.000	€ 143.000	€ 143.000	€ 143.000
Effect onderuitputting Rijksuitgaven 2017 incidenteel	€ 143.000				
Stelpost abonnementstarief WMO (gecompenseerd 50% door Rijk)		€ 286.000	€ 286.000	€ 296.000	€ 296.000
Voorziening knelpunten sociaal domein (stropenpot 200 miljoen, waarvan € 100 miljoen als gemeentelijke inzet)	€ 175.000	€ -	€ -	€ -	€ -
Extra uitgaven Huishulp a.g.v. hogere loonschaal	€ 32.000	€ 83.000	€ 125.000	€ 167.000	€ 208.000
Mogelijke onderuitputting komende jaren (w.o. gaskraan Groningen)	PM	PM	PM	PM	PM
Invoeringskosten omgevingswet	PM	PM	PM	PM	PM
Eigen bijdrage enveloppegelden	PM	PM	PM	PM	PM
Totaal onttrekkingen	€ 735.000	€ 2.012.000	€ 2.518.000	€ 2.996.000	€ 3.508.000
Beschikbaar voor uitgaven IBP en eigen gemeentelijke uitgaven	€ (331.000)	€ 56.000	€ 409.000	€ 578.000	€ 918.000

Toelichting Onttrekkingen

Loon- en prijsindexaties 2019

Vanaf 2019 is er structureel € 858.000 toegevoegd. Deze toevoeging is gedaan, omdat het Rijk de accessen op basis van lopende prijzen berekend en de begroting van Raalte op basis van constante prijzen is opgesteld. Om de loon- en prijsontwikkeling in 2019 mee te nemen, worden deze middelen toegevoegd.

Aan de lastenkant is een loon-en prijsstijging van € 1,1 miljoen in 2019 oplopend tot structureel € 1,2 miljoen vanaf 2020 gecalculeerd. Dit is op basis van 3% loonstijging en 2,5 % prijsstijging.

Volumegroei Sociaal Domein

De volume indexatie voor het sociaal domein (WMO, jeugd en participatie exclusief WSW) is vanaf 2020, op basis van landelijke referenties, ingeschat op 2,5%. Voor Raalte is dit € 0.3 miljoen in 2020 oplopend naar € 0.9 miljoen in 2022.

Correctie BTW-compensatiefonds

Ten behoeve van het BTW- compensatiefonds is er een plafond ingesteld. De ruimte die onder dit plafond beschikbaar is wordt toegevoegd aan het Gemeentefonds. De verwachting is dat nu de recessie voorbij is, gemeenten meer gaan investeren. Hierdoor wordt er een groter beslag gelegd op het compensatiefonds, waardoor de ruimte onder het plafond minder wordt. Het gevolg hiervan is dat er minder aan het gemeentefonds wordt toegevoegd. Om dit effect financieel te vertalen hebben we een stelpost opgenomen van € 242.000 in 2018 oplopend naar € 752.000 in 2022.

Effect onderuitputting Rijksuitgaven 2017

Er is melding gedaan dat er in 2017 lagere rijksuitgaven zijn dan in de septembercircularisatie 2017 is opgenomen, mede doordat de Regering in 2017 grotendeels demissionair was. Dit leidt tot een lager accres. In de najaarsnota van het Rijk is een voorlopig bedrag van € 80 miljoen genoemd, wat voor Raalte een bijstelling van € 143.000 incidenteel en vanaf 2018 structureel betekent. De afrekening volgt in de meicircularisatie.

Stelpost abonnementstarief WMO 2007 en 2015

Per 1 januari 2019 wordt de huidige eigen bijdrage systematiek WMO vervangen door een abonnementstarief van € 17,50 per vier weken voor een huishouden dat gebruik maakt van een WMO voorziening. De verlaging van de eigen bijdragen WMO door invoer van het abonnementstarief wordt voor de helft gecompenseerd door het Rijk. Voor Raalte is dit € 286.000 in 2019 en 2020 en vanaf 2021 structureel € 296.000. De overige dekking is voor de gemeente zelf. Daarnaast zal het abonnementstarief een aanzuigende werking krijgen op de mate van gebruik van de WMO voorzieningen.

Voorziening knelpunten sociaal domein (ook wel stroppenpot genoemd)

Er is in het IBP afgesproken om een tijdelijke voorziening te treffen voor gemeenten, die geconfronteerd worden met een stapeling van tekorten bij de uitvoering van de taken in het sociaal domein. De omvang van de voorziening is € 200 miljoen (100 miljoen uit VWS-begroting + 100 miljoen uit algemene uitkering in 2018). Voor Raalte betekent dit een onttrekking van € 175.000 in 2018.

Extra uitgaven huishoudelijke hulp

De brancheorganisaties BTN en ActiZ zijn akkoord met de invoering van een hogere loonschaal voor Wmo huishoudelijke hulp. Afgesproken is dat gemeenten de extra kosten voor de hogere loonschaal betalen uit het accres. Voor Raalte is dit € 32.000 in 2018 oplopend tot € 208.000 in 2022.

Ontwikkelingen Sociaal Domein

In onderstaande tabel is de stijging van de integratie-uitkering Sociaal Domein voor Raalte weergegeven ten opzichte van de gemeentelijke begroting 2018 (gebaseerd op meicirculaire 2017). De integratie-uitkering WMO daalt in 2018 met € 0,1 miljoen en is vanaf 2019 structureel met circa € 0,3 miljoen gestegen. Deze groei wordt veroorzaakt door de rijkscompensatie voor het abonnementstarief € 143 miljoen (50% rijk) en de volumegroei (€ 51 miljoen) welke voor het jaar 2019 is voorzien.

resultaat sociaal domein maartcc 2018 t.o.v. de meicirculaire begroting 2018-2021	2018	2019	2020	2021	2022
integratie-uitkering Wmo	-€ 67.000	€ 356.000	€ 335.000	€ 343.000	€ 350.000
integratie uitkering Jeugd	-€ 46.000	-€ 22.000	-€ 30.000	-€ 22.000	-€ 22.000
integratie uitkering Participatiewet	€ 0	€ 0	€ 31.000	-€ 16.000	-€ 22.000
Resultaat maartcc 2018 t.o.v. meicc 2017	-€ 113.000	€ 334.000	€ 336.000	€ 305.000	€ 306.000

In het IBP hebben Rijk en VNG overeenstemming bereikt over de door de gemeenten ervaren tekorten in het sociaal domein. Het betreft:

- Voorziening voor de door de gemeenten ervaren knelpunten (landelijke voorziening € 200 miljoen voor gemeenten met stapeling van tekorten bij uitvoering taken sociaal domein)
- Procesafspraken onderzoek overgang middelen jeugd naar algemene uitkering (verdere informatie over de uitwerking en verdeling transformatiefonds volgt in septembercirculaire 2018)
- Objectivering BUIG via advies Raad voor Openbaar Bestuur (ROB)
- Geen open einde regeling voor gemeenten bij uitwerking maatregelen regeerakkoord (invoering abonnementstarief en bewindvoering)

Met het IBP is de discussie over de door gemeenten ervaren financiële problematiek in het sociaal domein afgerond en een streep onder het verleden gezet.

Overheveling integratie-uitkering Sociaal Domein

Rijk en gemeenten bevestigen de in het Regeerakkoord opgenomen overheveling per 2019 van een groot deel van de integratie-uitkering Sociaal Domein naar de algemene uitkering van het gemeentefonds. Het betreft:

- WMO 2015, met uitzondering van Beschermd Wonen
- Jeugdhulp, met uitzondering van voogdij/ 18+
- Participatie, onderdeel Re-integratie klassiek
- Middelen IU WMO 2007 /huishoudelijke verzorging

De precieze uitwerking van de overheveling volgt in de komende circulaire.

Conclusie

De maartcirculaire 2018 geeft een eerste beeld van de cijfermatige uitwerking van het Regeerakkoord, het interbestuurlijke programma en de vertaling hiervan voor Raalte. Op basis van deze maartcirculaire en de hierin gemaakte prognoses verwachten wij dat de ruimte zich beperkt van -/ € 0,3 miljoen in 2018 oplopende naar € 0,9 miljoen in 2022. Dit beeld kan bijgesteld worden in de aankomende meicirculaire en volgende circulaire. Er zijn hogere accessen beschikbaar, maar reken je niet te rijk. De budgettaire ruimte is beschikbaar voor het IBP en eigen gemeentelijke opgaven.

VERVOLG

De meicirculaire 2018, welke eind mei/begin juni 2018 beschikbaar komt, vormt de basis voor de begroting 2019 en meerjarenraming 2020-2022. Deze tussentijdse maartcirculaire is uitsluitend ter informatie en wordt niet verwerkt in de begroting.

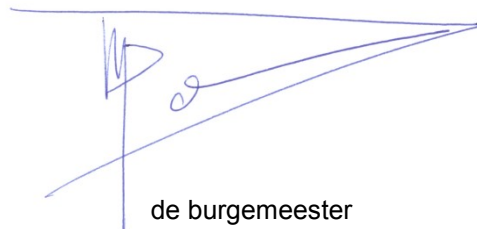
COMMUNICATIE

n.v.t.

Burgemeester en wethouders van Raalte,

de secretaris
Karin Cornelissen

de burgemeester
Martijn Dadema